

SIGNATURFORKLARING

— Søskende

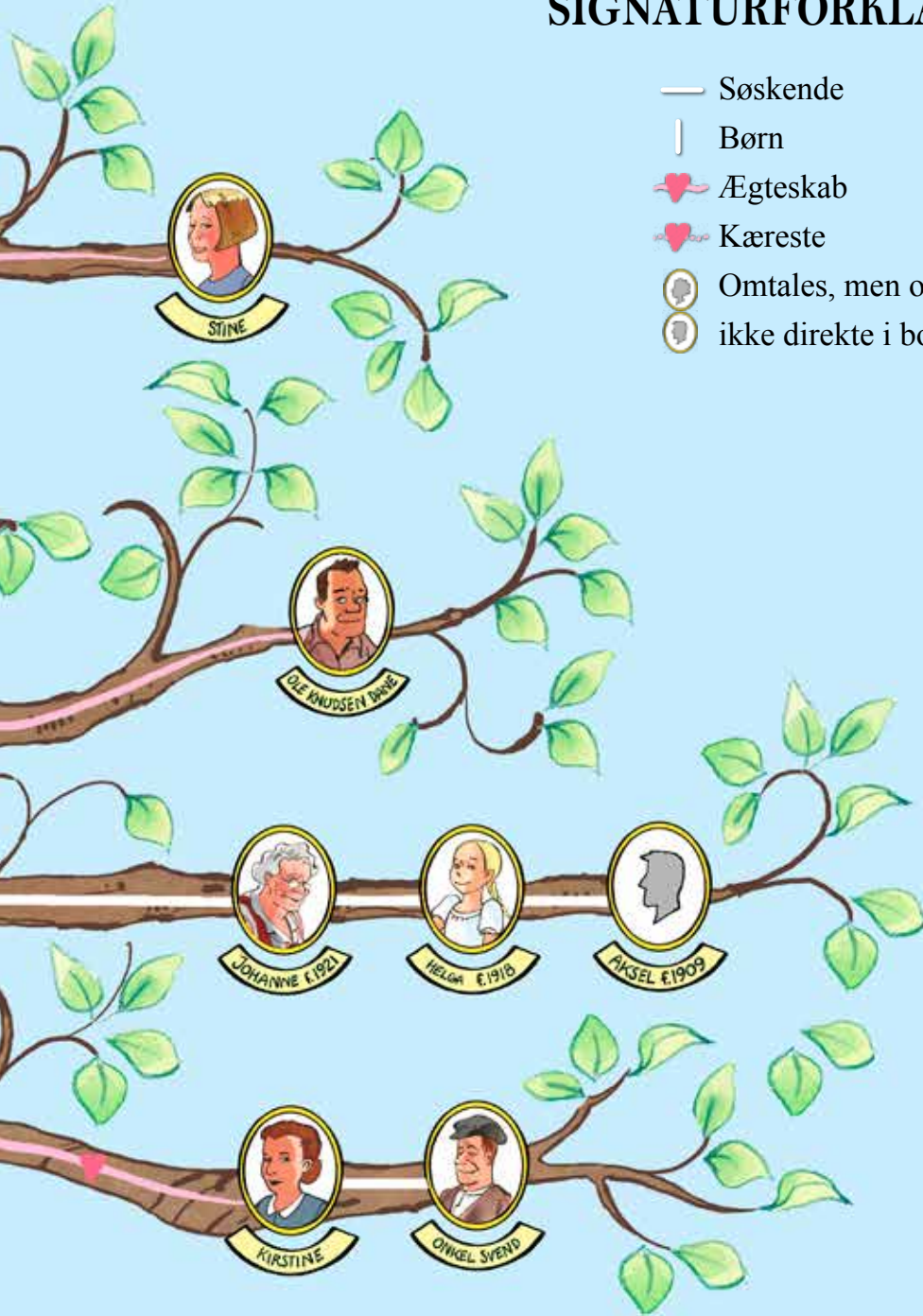
| Børn

♥ Ægteskab

♥ Kæreste

○ Omtales, men optræder

○ ikke direkte i bogen

METTE FINDERUP

NIELSENS DANMARKSHISTORIE

Illustreret af Sussi Bech

Alvilda

Billedkilder:

- Kapitel 2: *Socialisten* 3. maj 1872
Kapitel 3: *Horsens Social-Demokrat* 29. maj 1899
Kapitel 4: *Demokraten* 14. juli 1921
Kapitel 5: *Social-Demokraten* 10. april 1924
Kapitel 6: *Social-Demokraten* 31. januar 1933
Kapitel 8: Socialdemokratisk valgplakat 1957
og *Sønderjyden* 28. maj 1957
Kapitel 9: 1. maj plakat 1978
og *Lands-avisen* 2. maj 1978
Kapitel 10: *Det Fri Aktuelt* 23. juni 1993
og Socialdemokratisk 1. maj plakat 1993

NIELSENS DANMARKSHISTORIE

Tekst © 2021 Mette Finderup og Forlaget Alvilda, København
Illustrationer © 2021 Sussi Bech og Forlaget Alvilda, København
Udviklet i samarbejde med Socialdemokratiet
Historisk konsulent og efterskrift: Martin E.O. Grunz
Grafisk tilrettelæggelse: Kat·Art, Kathinka Fennestad
Bogen er sat med Times New Roman

Trykt 2021 i Danmark
1. udgave, 1. oplag
ISBN: 978-87-415-1742-1
www.alvilda.dk

Der er fra forlagets side gjort alt for at indhente tilladelser til at benytte de historiske materialer i denne bog. Skulle det ikke være lykkedes os at kontakte den rigtige rettighedshaver, og ophavsretten således er blevet krænket, er det sket utilsigtet. Eventuelle krav, der måtte fremhæves i den forbindelse, vil naturligvis blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelsen i forvejen.

INDHOLD

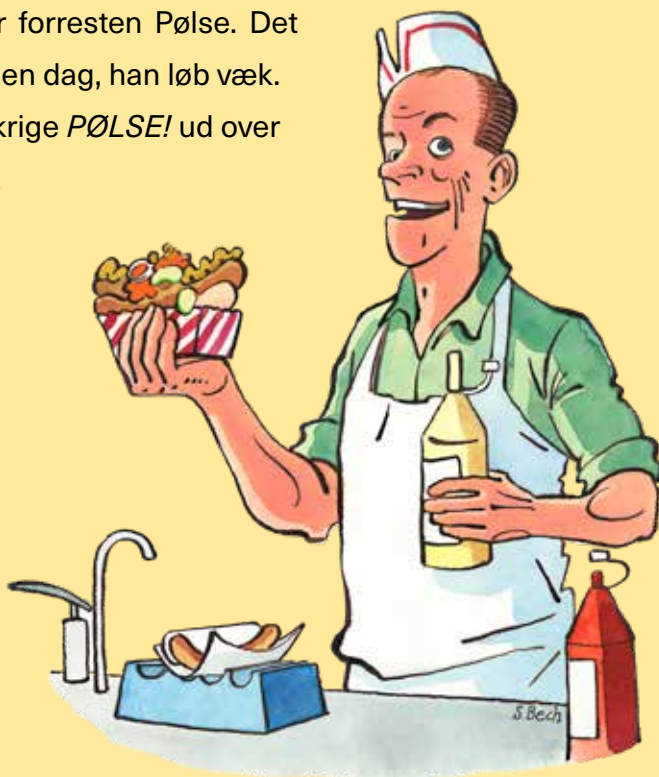
Otto og Pølse byder velkommen	8
1. Tapasfadet ~ 2020	9
2. Slaget på Fælleden ~ 1872	17
3. Haven i Emdrup ~ 1899	30
4. En anden verden ~ 1921	47
5. Hvem bestemmer? ~ 1924	63
6. Moderne tider ~ 1933	78
7. Breve fra fortiden ~ 1949	93
8. Ole fra Amerika ~ 1957	106
9. Ham fra Mabel ~ 1978	122
10. Helflugter ~ 1993	137
11. Corona ~ 2021	154
Otto og Pølse siger farvel	169
Efterskrift	170

Otto og Pølse byder velkommen

Hej, jeg hedder Otto, og jeg er pølsemand. Her for nylig havde jeg et sjovt job hos en familie, der hedder Nielsen. De holdt stor familiefest, og det skal I høre meget mere om lige om lidt. Historien starter med pigen Ida-Marie, men jeg har mange andre gode historier om de der Nielsener! Om Ida-Maries far, Mathias Nielsen, og om Kaj Nielsen og Johanne Nielsen og mange andre. Jeg skal nok fortælle det hele. For familien Nielsen er en helt almindelig familie på en helt særlig måde!

Ja, og du må undskylde, hvis min hund afbryder. Den hedder forresten Pølse. Det var en sjov idé indtil den dag, han løb væk. Så måtte jeg stå og skrike *PØLSE!* ud over hele kommunen. Folk kom jo spænende og troede, jeg havde udsalg! Nå, men tilbage til familien Nielsens familiefest!

Kapitel 1: 2020

Tapasfadet

Ida-Marie Nielsen, 13 år. →

Ida-Marie sad på det yderste af stolen og bed sig i læben. Det var sommer, og det var en smuk aften. Men lige om lidt ville helvede bryde løs lige her midt i Sønderstrup Forsamlingshus. Og det var alt sammen hendes skyld. Hun så sig nervøst omkring. På sin mor i den blomstrede sommerkjole og sin far i cowboybukser og fin jakke *uden* slips. Han sagde, at den slags ikke var noget for en tømrer. Så kiggede hun hen på festens midtpunkt. Farfar. Han sad sammen med sin kone, Jane, bag en stor blomsterdekoration. Den havde farmor lavet af blomster ude fra sin keramikgård. Farmor var farfars første kæreste, som han aldrig var blevet gift med. Og keramikgården havde hun købt, da hun flyttede fra farfar og far. Hun ville leve af sin kunst, og det var længe siden.

Nu havde Jane og farfar været gift i 25 år. Det var derfor, alle var samlet her i aften. For at fejre deres sølvbryllup. Festen var lidt forsinket. Og de var ikke helt så mange med, som de burde være. Men corona havde forhindret dem i at holde en stor fest i april.

”Vi er sådan en dejlig rummelig og moderne familie!” sagde farfar tit. Han var stolt over, at han stadig så farmor til både

fødselsdage og jul. Hun kom også altid og vandede blomster og så efter katten, når han og Jane tog på ferie til Thailand. ”Det er ikke alle familier, hvor den slags kan lade sig gøre. Men vi er Nielsen-familien, og vi må følge med tiden!”

Ida-Marie sad mellem sin fætter Noah og sin oldefar. Hendes oldefar hed Kaj. Han var 79 år og ved at være senil. Det eneste, han talte om, var næsten, at han havde været med til at bygge Storebæltsbroen. Ja, oldefar mente faktisk, han havde *opfundet* Storebæltsbroen. Oldefars moster Johanne var også med til festen, og selvom hun var endnu ældre, var hun ikke det mindste dement. Den gamle dame sad i en kjole, der mest af alt lignede et partytelt fra en dårlig byfest. Ida-Marie fangede hendes 99-årige gavtyveblik på tværs af lokalet, og de smilede varmt til hinanden. Ida-Maries mor havde bedt hende holde øje med, at oldefar ikke spiste skallerne på de rejer, de skulle have til forret, og hun havde bare sagt ja, for mor vidste ikke, hvad Ida-Marie havde gjort. Og nu dæmpede de anlægget med Kim Larsen, og tjeneren begyndte at bære fadene ind. Ida-Maries mave var spændt i en knude, og hun mærkede også en klump i halsen. Nu skete det ... nu ...

”Hør ... hvad ... hvad *fanden* er det?!” Farfar så fra stålfadet i pigens hænder og op på hende.

”Det er pakistansk tapas. Med naan og raita ...” sagde pigen.

”Men hvor er min *fiskesymfoni*?!”

”Æh ...?” Pigen stirrede usikkert mod køkkenet, mens farfar blev mere og mere rød i hovedet.

”Hvad er det her for noget ... KANINFØDE?” spruttede han,

mens han rejste sig med lidt besvær. Selvom farfar ikke var blevet 60 endnu, havde et liv som journalist med gode frokostmøder gjort ham tung.

”Altså, jeg kan godt høre i køkkenet. Men jeg tror bare, vi har serveret det, der blev bestilt.” Pigens kinder var næsten lige så blussende som farfars.

Ida-Marie vidste, hun hed Sigrid og gik i gymnasiet og serverede i sin fritid. Hun havde ondt af hende. Men sagen var det vigtigste. Så Ida-Marie tog sig sammen og slog på glasset.

De vendte sig alle mod hende. Hele familien.

”Det er mig, der har ringet til restauranten og bedt om vegetarmad,” sagde hun.

Der blev helt stille. Det var næsten som en tenniskamp. Først så de alle sammen på hende. Og så på farfar. Og så på hende igen. Ida-Marie krummede tæer i skoene og forsøgte at lade være med at blinke.

”Jeg ændrede menuen, fordi det var det rigtige at gøre. For klimaets skyld.”

Familien mumlede forvirret, mens hendes ord sivede ind.

”Har ... *du?*” begyndte farfar. ”Det *hele?* Så der ER ingen fiskesymfoni?”

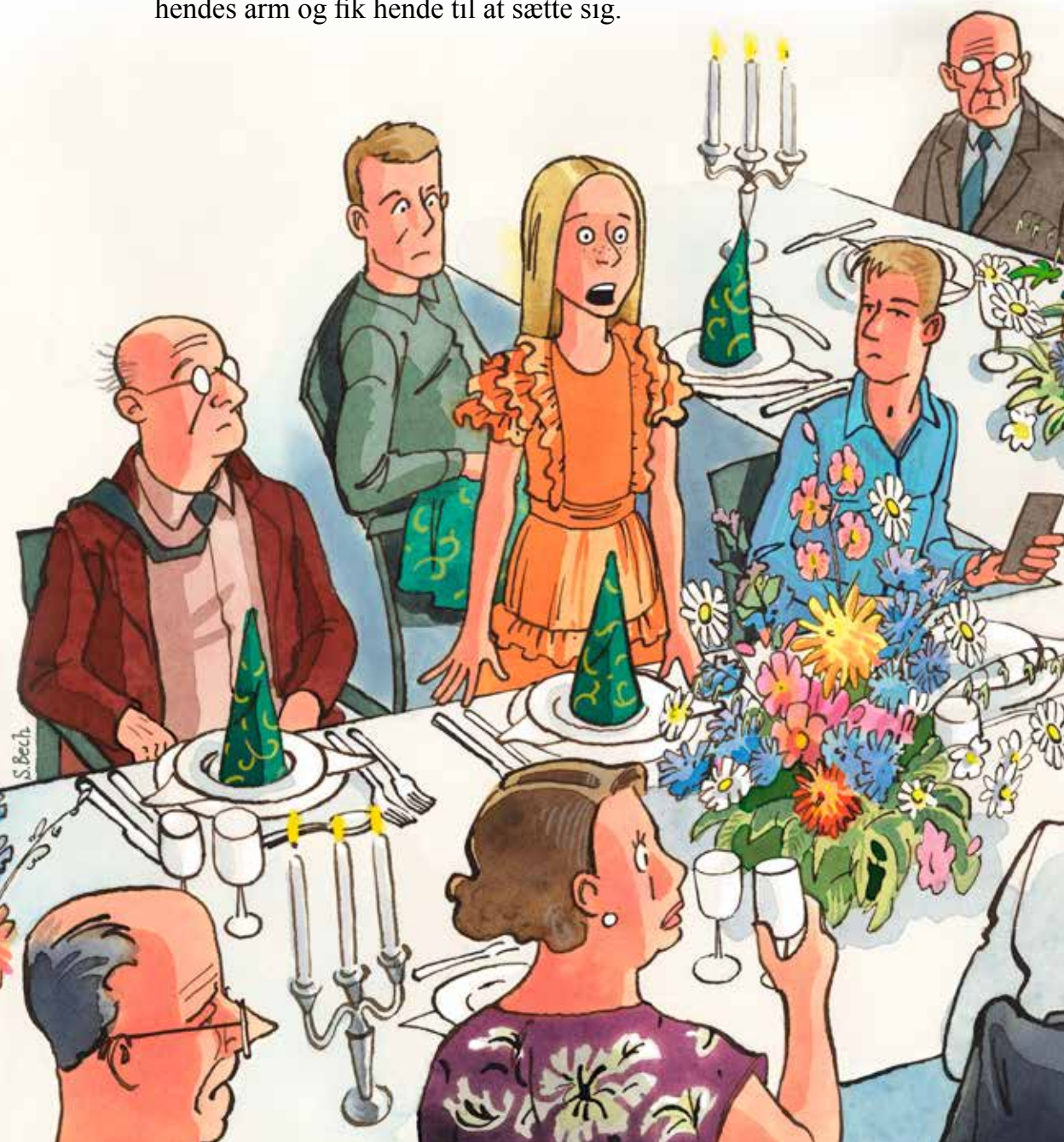
Ida-Marie rankede ryggen, mens hun kæmpede for at sige, hvad der skulle siges.

”Nej. Og der er heller ikke oksesteg. Vi skal have grøntsagslasagne. Og salat med tre slags kål. Vi er nødt til at gå forrest og vise, at vi godt kan feste bæredygtigt uden overforbrug.”

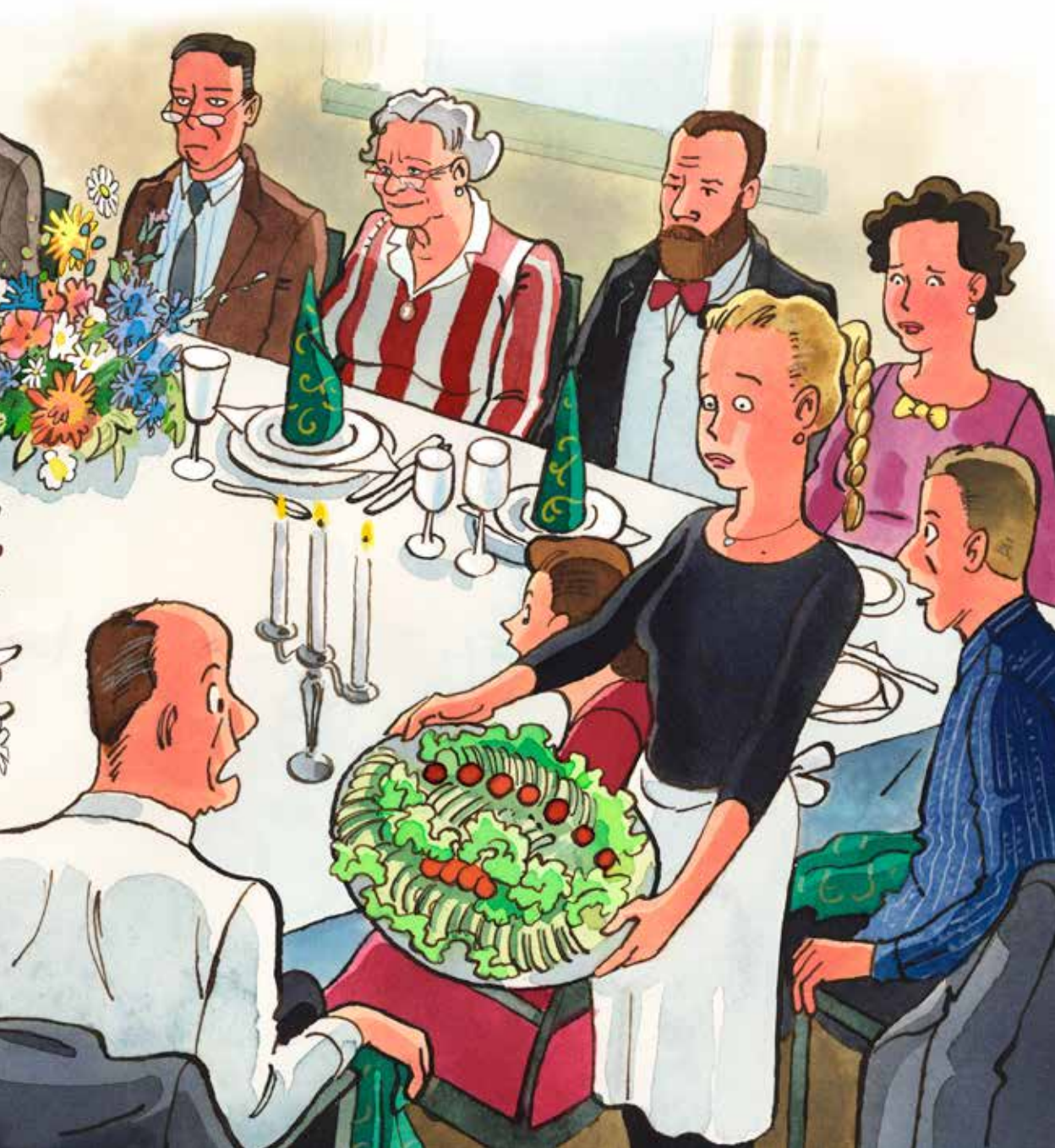
Nu kom den eksplosion, Ida-Marie havde ventet på. Farfar fik trækninger i ansigtet. Hans mund åbnede sig som i slowmotion. Og så slog han i bordet, så glassene dansede. ”Du har fandeme altid været en møgunge. Det er MIN fest!”

Ida-Marie skulle lige til at sige, at det vel også var Janes fest. Og at hans kone var *fleksitar*. Men fætter Noah lagde en hånd på hendes arm og fik hende til at sætte sig.

Der var helt stille i nogle på én gang ulidelige og vidunderlige sekunder, hvor Ida-Marie fik lov at nyde sit eget mod. Men så rejste Noah sig med sin mobiltelefon i hånden og ødelagde det hele.

”Vi har en nabo, der hedder Otto. Han tager ud med sin pølsevogn til fester. Han skriver, han kan være her om en time,” sagde han.

Det blev egentlig en fin fest. Det blev bare ikke den fest, Ida-Marie havde tænkt sig. Og hun var bange for, at farfar var blevet rigtigt sur på hende denne gang. Et par timer senere gik hun ud bag forsamlingshuset og sad og skrev med sin veninde Alva.

”Nå, er du begyndt at ryge?” Gamle Johanne satte sig tungt ved siden af hende.

”Næh ... hvorfor?”

”Det her har altid været rygepladsen. Det var her, den *rigtige* fest var i gamle dage,” sagde Johanne. ”Det var herude, man havde sin hemmelige kirsebærvin, når der var fest i partiforeningen. Og kyssede de drenge, ens forældre ikke kunne lide.” Hun smilede. Det var tydeligvis tider.

”Er *du* så kommet herud for at ryge?” Ida-Marie syntes normalt, det var svært at snakke med gamle mennesker. De var ofte søde nok, men hvad pokker skulle man snakke om? Og *hvordan*? Men det var noget andet med Johanne. De snakkede bare.

”Nej, nej, uha da. Den slags må jeg skam ikke for resten af familien.” Johanne lagde hovedet tilbage og kiggede op i sommerhimlen. ”Næh, Ida. Når man er blevet så gammel som mig, så bliver man noget, familien er stolt af. Og så får de alle sammen travlt med at passe på en. Jeg er familien Nielsens præmieolding. Så jeg må hverken ryge eller drikke for meget. Og jeg skal ... *motionere*.” Hun rystede på hovedet og fik ordet til at lyde, som om det var noget meget klamt og skadeligt.

Ida-Marie kom til at grine og glemte helt at skrive til Alva.

”Du skal ikke tage dig af din farfar. Han skal nok blive god igen. Han tror, han er den eneste, der kan tillade sig at lave ballade. Men han glemmer *Nielsen-genet*.”

”Hvad er Nielsen-genet?”

”Har din far ikke fortalt dig om det? Det er en ting, der løber i familien. Vi har alle dage været fyldt med folk, der ikke kan lade være med at blande sig, når de har en sag. Somme tider gør vi noget klogt. Somme tider noget meget dumt. Og det har både din far og din farfar også gjort.”

”Noget dumt ... Som når man bestiller vegetarmad til sin bedstefars sølvbryllup for at redde klimaet?”

”Lige præcis. Du er en rigtig Nielsen,” smilede Johanne. ”Det der *de-skal-sgu-ikke-bare* ... Det har løbet i vores blod siden stenalderen. Du skulle bare vide, hvad jeg kunne fortælle. Og det var så godt, hvad du gjorde. Præmieoldingen er stolt!”

Da Ida-Marie lidt senere gik ind for at tisse, var sommervarmen ved at gå i seng. Og hun så sin oldefars mønster tage noget op af lommen, da hun troede, hun var alene. Lyden af en lighter og en lille oprørske glød fra en cigaret i mørket fulgte Ida-Marie ind i varmen.

Du kan tro, jeg fik mange gode historier den aften til Nielsen-familiens fest. For det der Nielsen-gen ... Hvad pokker er det nu for noget? Er *alle* Nielsener i Danmark sådan nogle, der ikke kan lade være med at blande sig? Det ville være tankevækkende, for der er næsten 240.000, som hedder Nielsen lige nu. Det gør altså Danmark til en pænt stor blandemaskine. Og så er der jo hundene. Måske hedder de også Nielsen, nogle af dem. Her er i hvert fald Pølse-Nielsen! Ekspert i at blande sig og tigge godbidder. Og skide, hvor han ikke bør skide ...

Nå, men den allerførste Nielsen, de fortæller om i familien, blev født i 1865. Han var Ida-Maries tiptiptipoldefar. Og han blandede sig faktisk helt ind i danmarkshistorien. Nu skal du bare høre!

Kapitel 2: 1872

Slaget på Fælled

Jens Nielsen, næsten 7 år.

Jens er Ida-Maries tiptiptipoldefar.

Lille Jens sad i vejkannten og var rigtig ked af det, men også rigtig bange. Han havde været henne ved fine fru Tømremester Høst med et par træsko, hans mester havde ordnet. Men madam Høst havde slet ikke regnet med træsko, men ventede på sin mands dyre sorte herresko. Hun var blevet rasende og havde råbt en hel masse om et vigtigt møde for håndværksmestre, mens hun havde ladet slagene regne ned over lille Jens. Madam Høst slog hårdt, men det var intet i sammenligning med mester Svendsens vrede, når Jens kom tilbage til værkstedet med træskoene. Han vidste, det ikke ville nytte det mindste, at det ikke var hans skyld. For det var *altid* hans skyld. Det var i hvert fald, hvad mester Svendsen ville sige. Også selvom det var mester selv, der havde pakket træskoene og fortalt, hvor de skulle afleveres.

Jens turde ikke gå tilbage, men han vidste heller ikke, hvor han så skulle gå hen. Han ville allerhelst løbe hjem til sin mor og gemme sig, men alle sagde, han var blevet en stor dreng, der ikke

burde hænge i hendes skørter. Derfor blev han siddende i vejkanten.

”Hvad tuder du for?” Der stod en stor dreng og skyggede for solen og så ned på Jens. ”Er du sulten?”

Jens tørrede øjnene med sit beskidte frakkeærme og rystede på hovedet.

”Hvad er der så galt? Har du fået tæsk?” Drengen satte sig på hug, greb Jens om skulderen og så ham ind i øjnene. Hans venlighed gjorde det helt umuligt at holde tårerne tilbage. Jens begyndte at græde for alvor og endte med at fortælle hele sin sørgelige historie.

”Hvor gammel er du egentlig?” Drengen selv hed Jakob, og Jens fortalte, at han var næsten syv år.

”Så er det jo på tide, du bliver en mand.”

”Det siger de alle sammen. Men hvordan bliver man det?” Jens var bekymret. Han håbede tit, han kunne vente med at blive voksen, til han blev konfirmeret.

”Det er nemt. Du holder op med at stikke af og kæmper for dine rettigheder. Kæmp mod tyrannerne!”

”Tyranner?” Det var et mærkeligt ord, syntes Jens. ”Det er jo bare min mester, der er sur.”

”Men din mester slår dig og bestemmer over dig! Og det er ham, der giver dig løn. Måske kun når han lige har lyst?”

Det måtte Jens give den ældre dreng ret i.

”Så er han en tyran. Og nu kan du starte med at komme med mig.” Jakob rejste sig og gjorde tegn til en kusk, der kom kørende med to solide heste spændt for en vogn lastet med tønder. ”Jeg har

en aftale med en kammerat inde i København. Vi kan sove hos ham. Og du skal høre den mægtige Louis Pio tale om retfærdighed for alle arbejdere. Også for dig. Han har engang været løjtnant, og han kæmper stadig for Danmark og os rigtige danskere. Jeg lover, du kommer tilbage til Roskilde som en mand, når du først har hørt ham. Han fortæller om tyranner som din mester i sin avis hver dag. Han er alle socialisters STORMESTER!”

Jens anede ikke, hvem Louis Pio var. Eller hvad en socialist var. Men *stormester* lød virkelig stort. Og tænk, at han både var krigshelt og havde sin egen avis, der hed *Socialisten*.

”Han er ovenikøbet fra Roskilde ligesom os!”

Jens drømte selvom at blive soldat. At drage ud med gevær og komme hjem og blive modtaget som en helt af både mor og madam Høst og mester Svendsen. Han ville virkelig gerne møde

en stormester. Men København virkede som et vildt og farligt sted. Hvad var mon værst? At få virkelig mange bank af sin mester eller en tur til hovedstaden? Jens fik slet ikke tid til at tænke, for Jakob hev ham med op på ladet af tøndevognen.

”Vi skal til København!” sagde han højt. ”Og kæmpe for arbejdernes rettigheder!”

”Ja, det bliver uden mig,” svarede kusken og svirpede med tømmen for at få hestene i gang igen. ”Men I kan køre med til Taastrup Huse. Så skal jeg ikke længere.”

Jens sad lamslået på ladet og så Roskilde og mester Svendsen forsvinde i horisonten. Imens hørte han Jakob fortælle, at hvis alle arbejdere i hele landet stemte socialistisk, kunne de få magten. Ikke bare over deres eget liv, men over hele landet. Det havde Louis Pio regnet ud.

”Det er derfor, vi skal til København, Jens. Ikke for at vi kan se

Indkaldelse til folkemøde på Fælleden i 1872 fra avisen Socialisten ...

Pio, men så han kan se os. Der kommer tusindvis af arbejdere på Fælleden i morgen. Så kan han holde mandtal. Hans ven Geleff har været i Jylland og fået alle derovre til at slutte sig til os. Og nu skal han se, hvor mange der er klar til at slås for *sagen*. Han har skrevet om det hele i *Socialisten!*”

”Jeg er vist bare ikke så god til at slås,” hviskede Jens. Jo længere væk de kom fra Roskilde, jo mere gik det op for ham, hvor meget hellere han ville hjem.

”Du skal heller ikke slås for alvor, dit lille fjols.” Jakob slog med et grin huen af Jens. ”Man kan godt vise, man er utilfreds, uden at slå på tæven eller dø ved Dybbøl.”

Det var sent, da de endelig fandt en vogn, der ville køre dem helt ind til København. Danmarks hovedstad var præcis lige så stor og skræmmende, som Jens havde frygtet. Det var, som om byen var bygget af mennesker, heste og larm. Der var også store huse i Roskilde, men slet ikke så mange, og de lå slet ikke så tæt som her. Alt var tæt. Jens holdt sig for ørene og lænede sig ind mod Jakob, der ledte ham hen over brostenene. For i København *talte* man ikke med hinanden, men råbte. Høje kommandoer og hilsener blandede sig med brølende køer, der skulle slagtes eller sælges. Her var gøende hunde og vrede høns. Alle i København var nødt til at hæve stemmen for at blive hørt.

Da Jens og Jakob endelig nåede frem, var der ingen hjemme. Men Jakob kunne åbne døren udefra til det loftsrum, som hans kammerat delte med fem andre. Det varede længe, før de andre dukkede op. Jens nåede lige at håbe, at kampen var afblæst. Men så kom de alligevel, og Jakobs venner var næsten endnu mere

larmende end resten af København. Der var tydeligvis sket et eller andet frygteligt.

”De har arresteret Pio! Politiet har taget ham!” råbte den ene, før han overhovedet havde sagt goddag til Jakob.

”Og Brix og Geleff. Dem alle tre. De siger, de har låst dem inde i domhuset. Vi må gøre noget!” fortsatte en anden, der havde et lille lyst overskæg. Han pegede på Jakob, som om han havde nøglen til fængslet i lommen.

”Men ... hvorfor?”

En fyr med lappet jakke pegede ned i *Socialisten*, som han stod med i hånden. ”Fordi de er bange. Bange for, at vi vælter dem alle sammen. Bange, fordi de ved, vi har ret. Bange, fordi vi er for mange!”

”Og hvad er ideen med demokrati, hvis man ikke må være mange?” rasede ham med overskægget. ”Eller have en mening?!”

”Og hvad med mødet i morgen? Der skulle jo holdes mandtal!” Jakob så meget forvirret ud.

Hvis Jens havde håbet, mødet ikke blev til noget, blev han skuffet. ”Det er mere vigtigt nu end nogensinde, at vi viser, hvor mange vi er!” sagde ham med jakken. ”Nogle synes, vi skal stille op ved domhuset. Men jeg holder på Nørre Fælle!”

”Enig,” nikkede overskægget. Han tog en flaske frem fra inderlommen. ”Skål for morgendagen og for Nørre Fælle!”

Jens sagde nej tak til brændevinen. I stedet faldt han i søvn op ad skorstenen med et tæppe over sig og en lille smule brød i maven, mens hans nye venner talte og talte og talte om rimelige arbejdstider, lønforhold og andre ord, der aldrig før var nået ind til den lille dreng i mester Svendsens skomagerværksted.

Jens vågnede ved, at Jakob ruskede i ham. Han lugtede ud af munden og så ikke ud til at have sovet særlig meget.

”Jeg vil hellere bare vente her,” forsøgte han, men Jakob lod sig ikke overtale. ”Du vil huske denne dag resten af dit liv, lille Jens. Det bliver den dag, du satte dig op mod tyrannerne og blev en mand. Eller vil du måske hellere være sådan en, der bare sover dig gennem livet og får bank af din mester?”

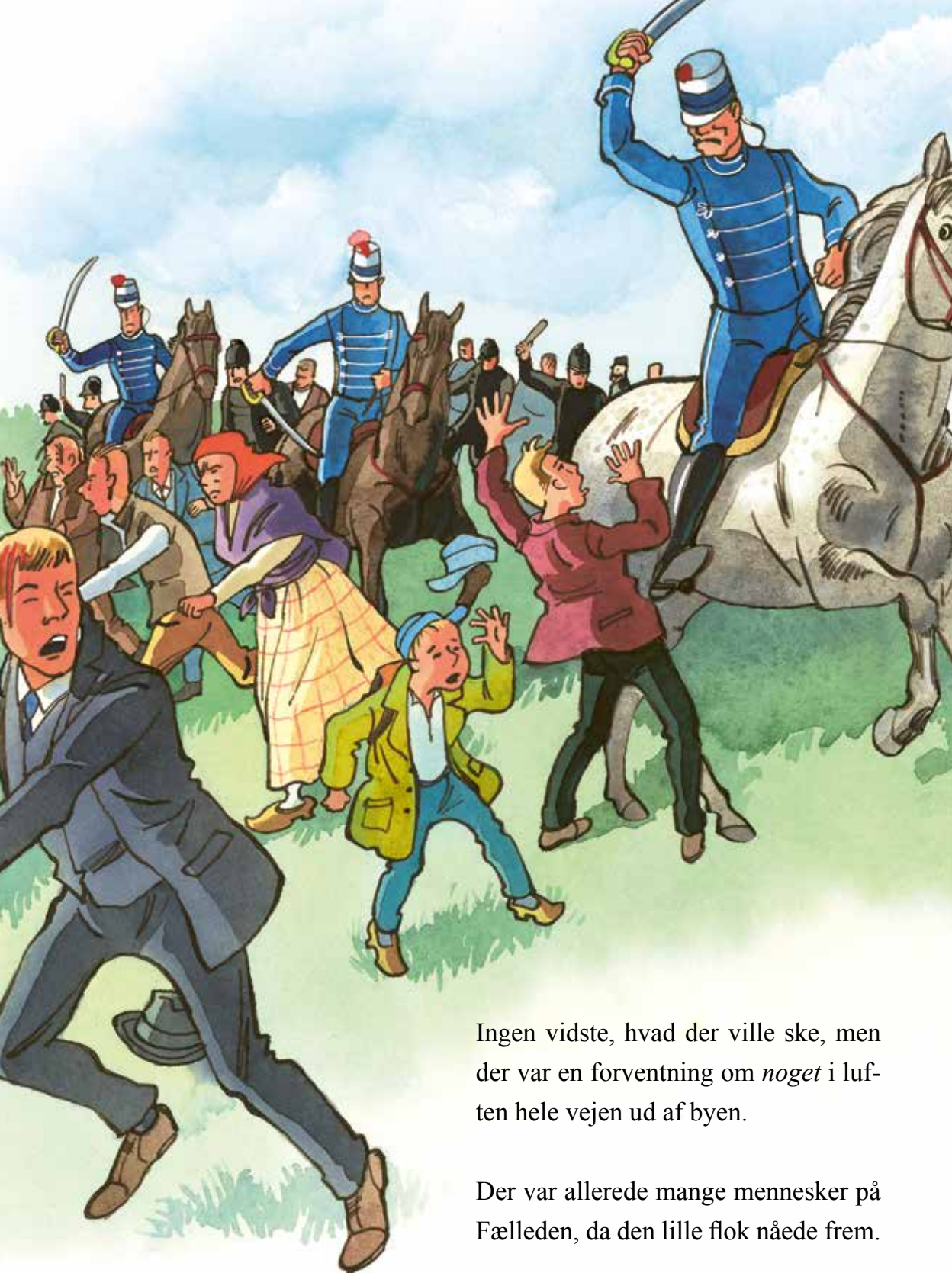
Jens var ikke god til at sige fra, så han fulgte med de andre gennem byens gader. Det var søndag, og normalt ville Jens have været i kirke med sin far og mor. Men i dag gik han forbi alle gudshusene, hen over torve og markedspladser og forbi de store søer. Helt derud, hvor der lå marker med kartofler, og brostenene blev til sand.

”Se, Jens. Vi er ikke de eneste.” Jakob nikkede rundt. Der var lige så mange mennesker på vej mod Fælleden, som havde det været en markedsdag. Det var en flok, der mest bestod af mænd og store drenge. Men der var også folk, der bare havde fri, og en flok gadedrenge, der tog chancen for at få en oplevelse og måske et rask lille slagsmål.

”Det var godt, vi ikke valgte turen hen over Skt. Hans Torv,” sagde drengen med overskægget. ”De siger, politiet har dannet mur derovre.”

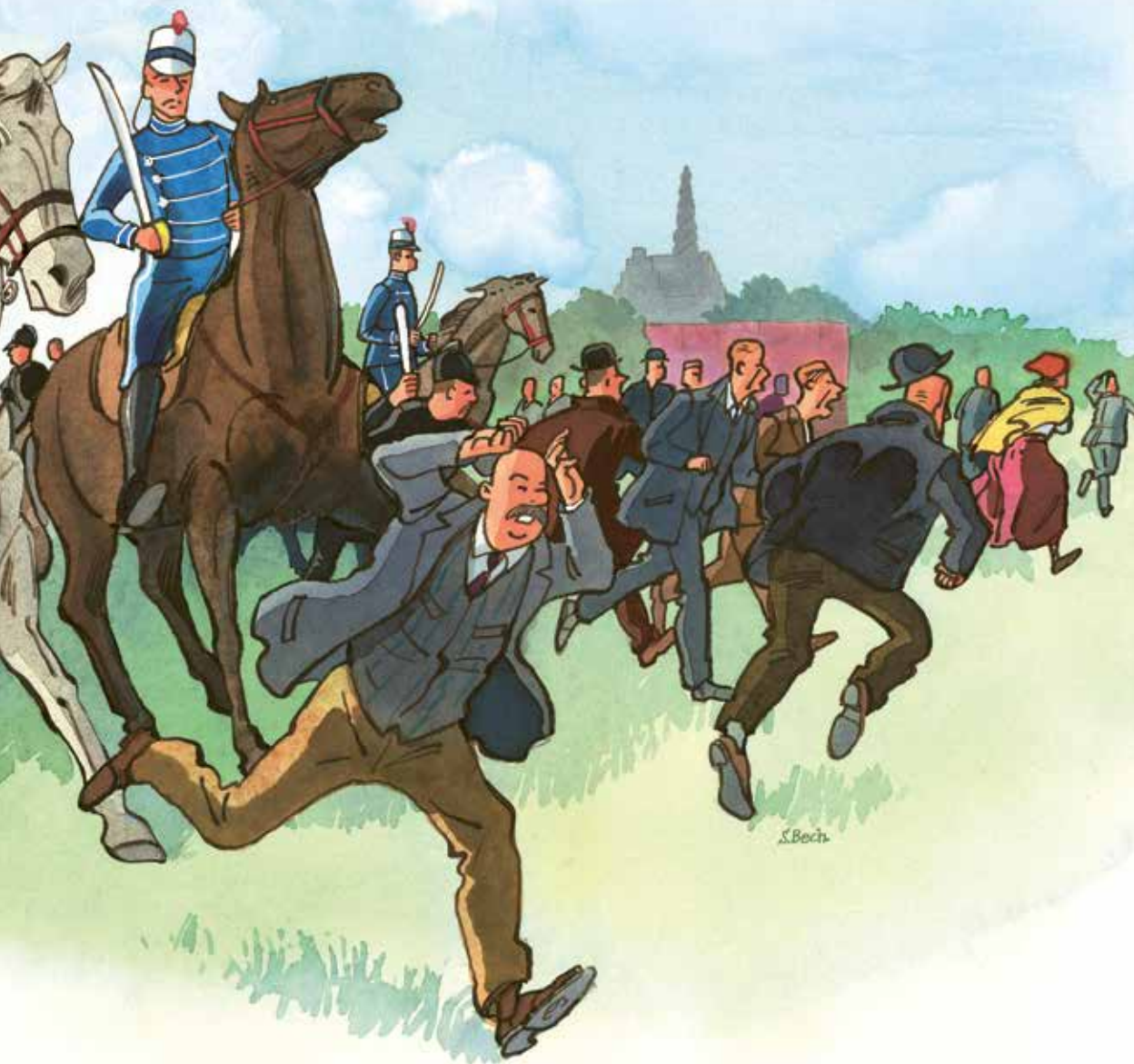
”Hvis vi er mange nok, kommer politiet også ud på Nørre Fælled. Så skal de få en ordentlig omgang,” hørte Jens ham med frakken grine.

Rygter og nyheder løb fra gruppe til gruppe. ”Mødet på Fælleden er aflyst. Det stod i *Socialisten*,” sagde nogle. ”I min udgave af *Socialisten* stod der, alle skulle møde op!” sagde en anden.

Ingen vidste, hvad der ville ske, men der var en forventning om *noget* i luften hele vejen ud af byen.

Der var allerede mange mennesker på Fælleden, da den lille flok nåede frem.

Der var også politi. Faktisk en hel hær af betjente med knipler og husarer med sabler, der skulede mod folkemængden oppe fra deres heste. Især mod dem, der delte flyveblade ud og råbte om socialisme og retfærdighed for de fængslede.

Det var tydeligt, at politiet forsøgte at bryde menneskemængden op i mindre grupper. Og det var lige så tydeligt, at det

kun styrkede massens pres på at komme forbi og ind på selve Fælled.

Folk sang *Snart dages det brødre* omkring ham, og de var mange. Rigtig mange. Men Jens følte sig hverken tryk eller stærk, som man ellers kan gøre, når man er i flok. For der var vrede i luften, og Jens havde mest af alt lyst til at gribe Jakobs hånd. Han gjorde det selvfølgelig ikke. For at holde i hånd var næppe en del af det, Jakob kaldte at være en mand.

Så Jens var allerede på vagt. Måske var det derfor, han ud af øjenkrogen så den allerførste sten, der blev kastet på Fælled den berømte 5. maj i København. Det var en knægt, der kun var et par år ældre end han selv, der gjorde det. Han var snavset og gik i armkrog med en jævnaldrende dreng, og han grinede stort og flabet, mens han råbte: ”Ned med strisserne!” Det var en god, stor sten, sådan en, der ligger godt i luften, og den ramte en af betjentene lige i tindingen. Betjenten havde hjelm på og blev stående. Men pludselig var der flere drenge, der havde sten i lommen, eller som meget hurtigt samlede nogle op.

Folk begyndte at råbe. Betjentene tøvede, men flere trak kniplerne, hvilket kun fik stenbygen til at blive kraftigere. Nu drev husarerne hestene frem, og Jens så skrækslagen en betjent slå en mand til jorden få meter fra der, hvor han stod. Et fælles vredesråb rejste sig. Han følte, at menneskemassen omkring ham blev til ét fælles væsen, der blev drevet længere og længere frem mod politimuren af et pres fra de bagerste. En kraft, der kun blev større og større, mens både sten- og knippelslag tog til. Nu regnede det med slag over dem. Jens holdt angst hænderne over sit hoved og

så i det samme en betjent svinge sablen. Han dukkede sig, men Jakob lige ved siden af blev ramt og gik stønnende i knæ. Og et ekstra slag fik ham helt ned at ligge.

Alt på Fælleden var kaos, og alt i Jens skreg: ”FLYYYYYGT!” Hvordan skulle han nogensinde komme hjem til Roskilde og sin mor? Men det var først et problem senere, for lige nu var han så bange, som han aldrig havde været før. Han måtte bare væk fra alle disse mennesker og deres vilde næver med flyvende sten. Fra betjentene, der slog folk ned for fode. Og fra ordensmagts heste, der fægtede i luften med hove, der var større og tusind gange hårdere end skomagerens næve. Han begyndte at løbe og nåede næsten ti meter, før han vendte sig for at se, om der var nogen efter ham. Og så var det, han så Jakob ligge der på jorden. Helt stille, mens folk omkring ham var ligeglade og fortsatte med at løbe, råbe og slås. Der var ingen, der hjalp ham. Ingen, der trak ham i sikkerhed. Nogen måtte da gøre noget. Nogen måtte da hjælpe ham. Og dybt inde i Jens gik det op for ham, at han slet ikke *kunne* stikke af. At han var lige så fanget her på Fælleden, som Jakob var. Og at det var *ham*, der måtte gøre noget. Han holdt ikke op med at være bange. Hans hjerte slog med tredobbelt slag. Men han vendte alligevel om. Dykkede ind i flokken, ind under hestenes ben, og fik fat i Jakobs krave.

”Kom så, Jakob. Vågn så op!” råbte han, mens han trak og hev i jakken. En eller anden så ham i øjnene og forstod. Det var en vildfremmed, men han tog Jakob i benene, og sammen fik de slæbt ham i sikkerhed under nogle buske. Lille Jens sad ved siden af ham med store, bange øjne, indtil den ældre dreng kom til sig

selv. Jakob kunne ikke bevæge den ene arm. Hans højre øje var hævet og næsten sort, og han havde mistet sine sko. Jens var sluppet med skrækken og et stort blå mærke på den ene arm, hvor han var blevet ramt med den flade side af en sabel. Men han havde stadig sin taske med træskoene i, og dem kunne Jakob næsten passe. Sammen humpede de to sårede væk fra slagmarken.

”Farvel, Jens. Og mange tak for hjælpen!”

Det var meget sent søndag aften, før Jens og Jakob var tilbage i Roskilde. Jakob rakte ham træskoene.

”Du får bank af skomageren, hvis du kommer hjem uden dem,” sagde han.

”Det gør jeg jo lige meget hvad,” sagde Jens. ”Jeg får bank, fordi de er snavsede. Og jeg ville have fået lige så mange bank, hvis de var rene og pæne ... fordi jeg prøvede at aflevere dem hos madam Høst. Måske skal jeg bare sige, de blev stjålet, og løbe fra min plads. Så er det kun min far, der banker mig. Og han slår ikke helt så hårdt.”

”Når du bliver en rigtig mand, kan du begynde at slå igen, når tyrannerne straffer dig,” smilede Jakob.

”Njo ...” Det havde Jens godt tænkt over. ”Men jeg skal nok være lidt ældre, før jeg er stærk nok,” sagde han så. ”Måske skal jeg være elleve år. I hvert fald ti.”

Det var en vild historie, og lille Jens glemte den aldrig! Men der *var* noget, han glemte. Da han blev voksen og var blevet rigtigt medlem af partiet, glemte han at fortælle, at han kun havde været en bette lort på næsten otte år, da han var med i Slaget på Fælled. Han glemte også at fortælle, hvor bange han egentlig havde været. På fuldstændig samme måde, som du måske glemmer, at din mor har sagt, du ikke må spise så meget slik. Eller Pølse totalt har glemt, at han lige *har* fået pølse og ikke skal have pølse igen. Så når Jens fortalte sine kammerater om dengang, han var med på Slaget på Fælled, så syntes de, han var herresej. Og så drak de nogle bajere og skålede for ham. Måske glemte Jens lidt for meget, hvordan det havde været at være barn, men han fik faktisk selv en søn, der hed Harald. Og ham var der virkelig krummer i. Ligesom der havde været i Jens. De der Nielsen-gener altså ...

